

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΚΘΕΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΠΟΛΥΦΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΣΤΟΥΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ 2005 – 2008

Εισαγωγή – Αιτιολογία της Έκθεσης

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου ετοίμασε την εν λόγω Έκθεση κατ' εφαρμογή του άρθρου 3(2)(η) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(Ι) του 1998 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Η Έκθεση χωρίζεται σε δυο μέρη. Το πρώτο μέρος αφορά στην ανάπτυξη της πολυφωνίας στο σύνολο του ραδιοτηλεοπτικού πεδίου και ανά σταθμό. Για τον σκοπό αυτό, πέραν της δειγματοληπτικής παρακολούθησης των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών, η Αρχή έλαβε υπόψη (για σκοπούς ίσης μεταχείρισης) τα αναλυτικά εβδομαδιαία προγράμματα, όπως αυτά είχαν υποβληθεί από τους αδειούχους σταθμούς στο πλαίσιο των επιθεωρήσεων - ελέγχων που έγιναν από Λειτουργούς της Αρχής στους αδειούχους σταθμούς κατά τις χρονιές 2007 και 2008.

Το δεύτερο μέρος αφορά στη συγκέντρωση μετοχών, μέσω της ανάλυσης του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των αδειούχων ραδιοτηλεοπτικών επιχειρήσεων. Η Αρχή έλαβε υπόψη όλα τα πιστοποιητικά, δηλώσεις και στοιχεία όπως αυτά είχαν υποβληθεί από τις ραδιοτηλεοπτικές εταιρείες στα πλαίσια της αίτησής τους για χορήγηση άδειας ραδιοτηλεοπτικού σταθμού. Επιπλέον, λήφθηκαν υπόψη τα αιτήματα για αλλαγές στο ιδιοκτησιακό καθεστώς, τα οποία υποβλήθηκαν εν τω μεταξύ, από τις αδειούχες εταιρείες και εγκρίθηκαν από την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, σε μεταγενέστερο στάδιο.

Το Ευρωπαϊκό Οπτικό – Ακουστικό Πεδίο

Η επιβολή περιορισμών της Κυπριακής Νομοθεσίας για τα ηλεκτρονικά Μ.Μ.Ε. σε θέματα πολυφωνίας και διαφάνειας συνάδει με συμβατικές υποχρεώσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας που πηγάζουν από τις ακόλουθες Συστάσεις / Συμβάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης:

1. Σύσταση αρ. R (94) 13 αναφορικά με μέτρα για προώθηση της διαφάνειας στα Μ.Μ.Ε.

2. Σύσταση αρ. R (99) 1 αναφορικά με μέτρα για προώθησης της πολυφωνίας στα Μ.Μ.Ε.
3. Ο περί Πρωτοκόλλου (Κυρωτικός) Νόμος 29(III) του 1999, ο οποίος τροποποιεί την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τη Διασυνοριακή Τηλεόραση.
4. Σύσταση αρ. CM/Rec(2007)2 αναφορικά με τον πλουραλισμό και τη διαφορετικότητα στο περιεχόμενο των Μ.Μ.Ε.

Σαφείς πρόνοιες για προαγωγή της πολυφωνίας περιλαμβάνονται και στην Οδηγία 2007/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2007, για την τροποποίηση της Οδηγίας 89/552/ΕΟΚ για το συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των Κρατών Μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων.

A) ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΟΛΥΦΩΝΙΑΣ

Φιλοσοφία Ρύθμισης της Πολυφωνίας

Η πολυφωνία αφορά στο ραδιοτηλεοπτικό τοπίο τόσο στο σύνολό του (ποικιλία ως προς τα διάφορα είδη ραδιοτηλεοπτικών σταθμών), όσο και ανά σταθμό, λαμβάνοντας υπόψη τη γενική εικόνα της εκπομπής ενός σταθμού, η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα προγραμμάτων. Κατά τη διάρκεια κάθε εκπομπής, θα πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα πρόσβασης σε διαφορετικές ομάδες, απόψεις και συμφέροντα της κοινωνίας.

Οι ραδιοτηλεοπτικές συχνότητες αποτελούν δημόσιο αγαθό και μέρος του εθνικού μας πλούτου. Συνεπώς, η εκμετάλλευση του περιορισμένου αριθμού των ραδιοτηλεοπτικών συχνοτήτων πρέπει να αποσκοπεί στη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος και να μεγιστοποιεί το κοινωνικό όφελος. Εξάλλου το Άρθρο 19 του Συντάγματος δεν εμποδίζει τη Δημοκρατία να απαιτεί την έκδοση άδειας λειτουργίας ραδιοτηλεοπτικών επιχειρήσεων, ενώ αντίθετα εμποδίζει την απαίτηση έκδοσης άδειας για τη λειτουργία εφημερίδας.

Η φύση και η αποστολή των Ηλεκτρονικών Μ.Μ.Ε. είναι τέτοια που καθιστούν αναγκαία τη σωστή και αποτελεσματική τους ρύθμιση, για τη διαφύλαξη των πιο κάτω θεμελιωδών αγαθών:

- της ελευθερίας της έκφρασης
- της ελεύθερης και πολυφωνικής πληροφόρησης, ως προϋπόθεσης για διαμόρφωση άποψης και λήψη απόφασης
- της διαφάνειας ως προς το ιδιοκτησιακό καθεστώς των σταθμών, ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία ολιγοπωλιακών και μονοπωλιακών καταστάσεων.

Ο ρόλος των Μ.Μ.Ε. είναι να υπηρετούν τη Δημοκρατία και να συμβάλλουν στην προαγωγή της πολιτιστικής ανάπτυξης της χώρας. Σκοπός της λειτουργίας τους, όπως ορίζεται από τη Νομοθεσία, είναι η διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος, μέσω της πολυφωνικής, αντικειμενικής και αμερόληπτης ενημέρωσης του κοινού, της επιμόρφωσης και της ψυχαγωγίας του, μέσω προγραμμάτων λόγου και τέχνης που χαρακτηρίζονται για το ψηλό ποιοτικό τους επίπεδο.

Διαπιστώσεις αναφορικά με την Ανάπτυξη της Πολυφωνίας

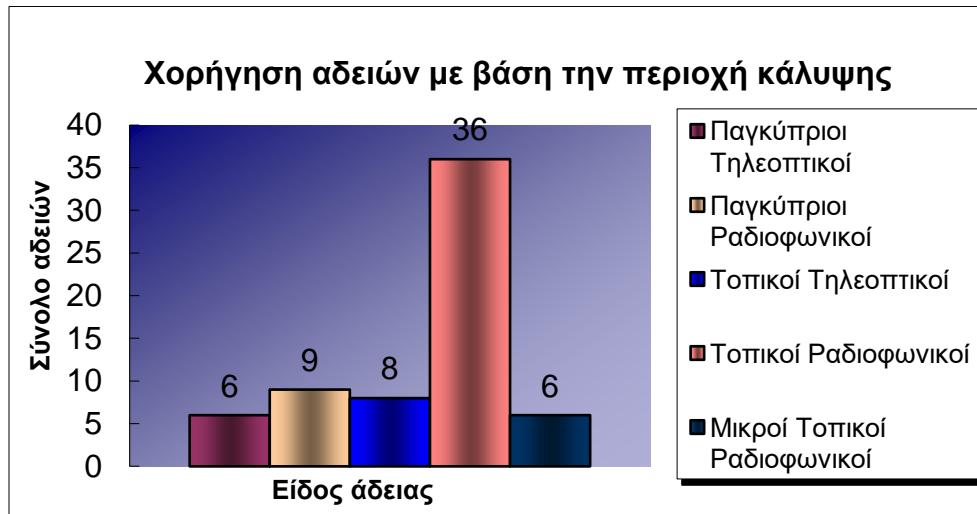
Με βάση όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία, διαπιστώνουμε ότι η πολυφωνία, τόσο στο συνολικό ραδιοτηλεοπτικό τοπίο, όσο και ανά αδειούχο σταθμό, διασφαλίζεται σε αρκετά μεγάλο βαθμό. Ωστόσο, διαφαίνεται μία τάση εις βάρος της ποικιλίας του περιεχομένου των προγραμμάτων, κυρίως στους τοπικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς, με τις ψυχαγωγικές / μουσικές εκπομπές να επικρατούν έναντι των υπολοίπων εκπομπών.

Συγκεκριμένα, έχουμε διαπιστώσει τα ακόλουθα:

- **Ποικιλία ως προς τη χορήγηση αδειών με βάση την περιοχή κάλυψης των αδειούχων σταθμών.**

Από τις 65 άδειες ίδρυσης, εγκατάστασης και λειτουργίας τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών που χορηγήθηκαν, 6 άδειες αφορούσαν παγκύπριο τηλεοπτικό σταθμό, 9 άδειες παγκύπριο ραδιοφωνικό σταθμό, 8 άδειες τοπικό τηλεοπτικό σταθμό και 6 άδειες μικρό τοπικό ραδιοφωνικό σταθμό. Σε ό, τι αφορά

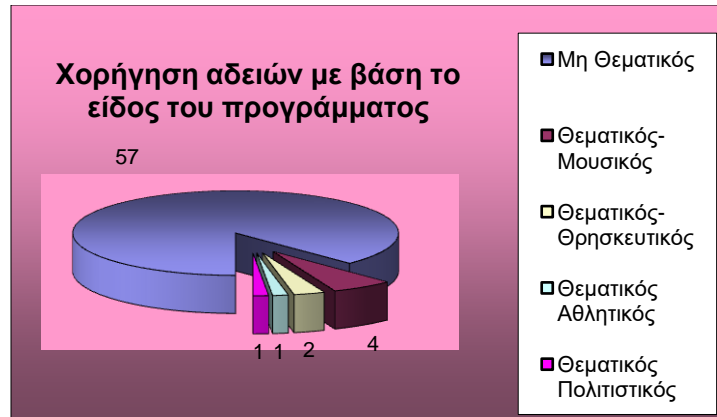
στους τοπικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς, χορηγήθηκαν συνολικά 36 άδειες, 11 στη Λευκωσία, 10 στη Λεμεσό, 6 στη Λάρνακα, 3 στην ελεύθερη περιοχή Αμμοχώστου και 6 στην Πάφο.

- **Ποικιλία ως προς το είδος προγράμματος.**

Από τις 65 άδειες ίδρυσης, εγκατάστασης και λειτουργίας τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών, η μεγάλη πλειοψηφία (57 στο σύνολο), αφορά μη θεματικούς σταθμούς, δηλαδή σταθμούς που μεταδίδουν ένα ευρύ φάσμα προγραμμάτων, όπως ενημερωτικά, πολιτιστικά, επιμορφωτικά και ψυχαγωγικά.

Ωστόσο, η Αρχή λαμβάνοντας υπόψη και θέλοντας να ικανοποιήσει τις προτιμήσεις και κάποια εξειδικευμένα ενδιαφέροντα του ραδιοτηλεοπτικού κοινού, προχώρησε στη χορήγηση άδειας σε 8 θεματικούς σταθμούς. Τέσσερις από τους θεματικούς σταθμούς είναι θεματικοί μουσικοί, δύο θεματικοί θρησκευτικοί, ένας θεματικός αθλητικός και ένας θεματικός πολιτιστικός-κοινωνικός.

- **Ποικιλία ως προς τη μορφή μετάδοσης του σήματος.**

Από τους 6 παγκύπριους τηλεοπτικούς σταθμούς, οι 2 αφορούν σταθμούς κωδικοποιημένων εκπομπών. Πρόκειται για σταθμούς που μεταδίδουν ή αναμεταδίδουν προγράμματα σε συνδρομητές έναντι καταβολής αντιτίμου. Δεδομένου ότι οι πρόνοιες της νομοθεσίας σχετικά με τις υποχρεώσεις των σταθμών που αφορούν την πληρότητα του προγράμματος, δεν εφαρμόζονται και για τους σταθμούς των κωδικοποιημένων εκπομπών για το πρόγραμμα τους που μεταδίδεται σε κωδικοποιημένη μορφή, οι σταθμοί επικεντρώνονται σε συγκεκριμένο είδος προγραμμάτων, όπως τα αθλητικά, τα παιδικά προγράμματα και οι κινηματογραφικές ταινίες.

- **Ποικιλία ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων**

Με βάση το αναλυτικό εβδομαδιαίο πρόγραμμα των εκπομπών των σταθμών, διαπιστώνεται ότι σε γενικές γραμμές, οι ραδιοτηλεοπτικοί σταθμοί (εξαιρουμένων των θεματικών σταθμών και των σταθμών κωδικοποιημένων εκπομπών) μεταδίδουν ποικιλία προγραμμάτων.

Σε ό,τι αφορά στα **ενημερωτικά** προγράμματα, μεταδίδονται (πλην των καθημερινών δελτίων ειδήσεων), ενημερωτικές – επικαιρικές εκπομπές και εκπομπές λόγου και συζήτησης (talk shows) στις οποίες δίδεται η ευκαιρία προβολής και ανάλυσης διαφορετικών απόψεων και θέσεων. Οι τοπικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί επικεντρώνονται κυρίως στα νέα της πόλης και της επαρχίας τους.

Όσον αφορά στις **ψυχαγωγικές** εκπομπές (οι οποίες καταλαμβάνουν και το μεγαλύτερο ποσοστό της εκπομπής των σταθμών), παρέχεται ποικιλία προγραμμάτων. Οι τηλεοπτικοί σταθμοί μεταδίδουν τηλεπεριοδικά ποικίλης ύλης, κινηματογραφικές και τηλεοπτικές ταινίες, κωμικές και κοινωνικές – δραματικές σειρές, προγράμματα με φιλοξενούμενους από τον καλλιτεχνικό χώρο και ένθετα μαγειρικής, μόδας και εκτελέσεις τραγουδιών, μουσικά προγράμματα, παραστάσεις επιθεώρησης, σατυρικές εκπομπές με καλεσμένους στο στούντιο, τηλεπαιχνίδια για ανάδειξη αστέρων στο τραγούδι και το χορό (talent shows), προσωπικών αποκαλύψεων, καθώς και τηλεπαιχνίδι επιβίωσης, κινηματογραφικές και τηλεοπτικές ταινίες, show με καλεσμένους, ζωντανό κοινό και καλλιτεχνικό πρόγραμμα, σατιρικές εκπομπές και εκπομπές επιθεώρησης με στιγμιότυπα από αόρατο φακό. Οι ραδιοφωνικοί σταθμοί μεταδίδουν κυρίως μουσικές εκπομπές ποικίλου ρεπερτορίου (βασικό στοιχείο πολυφωνίας), ραδιοπεριοδικά ποικίλης ύλης, ραδιοφωνικούς διαγωνισμούς, σατυρικές εκπομπές και σκετς.

Μεταδίδονται επίσης αθλητικές εκπομπές καθώς επίσης εκπομπές θρησκευτικού περιεχομένου και εκπομπές αφιερωμένες σε θέματα που αφορούν την υγεία, το περιβάλλον, το σπίτι, τη μαγειρική και την οικονομία.

Σχετικά με τα **επιμορφωτικά** προγράμματα, οι σταθμοί μεταδίδουν καθημερινά διαγωνισμούς – παιχνίδια γνώσεων. Παρατηρείται ωστόσο κενό σε ό, τι αφορά στη μετάδοση άλλων επιμορφωτικών προγραμμάτων, όπως είναι τα ντοκιμαντέρ, από τους πλείστους σταθμούς.

Όσον αφορά στις **παιδικές** εκπομπές, οι τηλεοπτικοί σταθμοί μεταδίδουν σειρές κινουμένων σχεδίων και παιδικές σειρές (κωμικές, περιπέτειας και φαντασίας), μη κυπριακής παραγωγής. Ωστόσο, κανένας από τους οκτώ μη θεματικούς παγκύπριους ραδιοφωνικούς σταθμούς δε μεταδίδει παιδικές εκπομπές, ενώ μόνο δυο μη θεματικοί τοπικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί μεταδίδουν παιδικές εκπομπές.

Σε ό, τι αφορά στα **πολιτιστικά** προγράμματα, μόνο ένας από τους τέσσερις μη κωδικοποιημένους παγκύπριους τηλεοπτικούς σταθμούς και δυο στους οκτώ τοπικούς τηλεοπτικούς μεταδίδουν προγράμματα καθαρά πολιτιστικού περιεχομένου, ενώ γενικά οι αναφορές των σταθμών σε θέματα που αφορούν στις τέχνες, τον πολιτισμό

και την παράδοση περιορίζονται σε ένθετα άλλων εκπομπών. Αντίθετα, οι πλείστοι παγκύπριοι ραδιοφωνικοί σταθμοί μεταδίδουν εκπομπές πολιτιστικού περιεχομένου, όπως εκπομπές για τη λαϊκή παράδοση, αφιερώματα σε μουσικές από όλο τον κόσμο, ένθετα λαογραφικού περιεχομένου, κινηματογραφικά νέα, εκπομπή με θέματα παιδείας, αναδρομή στην ιστορία διαφόρων ειδών του τραγουδιού. Επιπλέον, αρκετοί τοπικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί μεταδίδουν καθημερινά πολιτιστικές ατζέντες για θεατρικές παραστάσεις, κινηματογραφικές προβολές, εγκαίνια εκθέσεων, νέες κυκλοφορίες δίσκων, συναυλίες κ.α. Ειδικές πολιτιστικές εκπομπές μεταδίδουν μόνο πέντε τοπικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί, προβάλλοντας κυρίως οδοιπορικά ανά τον κόσμο, ποίηση, γνωμικά, λογοτεχνία, θέματα για την αρχαία Ελλάδα και το θέατρο, βιογραφικά αφιερώματα στη ζωή σημαντικών καλλιτεχνών και λογοτεχνών έργα κλασικής μουσικής, καθώς και της κυπριακής παράδοσης.

Επισημαίνεται επίσης ότι ορισμένοι σταθμοί, εκπέμπουν τόσο στην ελληνική όσο και στην αγγλική γλώσσα και άλλοι είναι καθαρά ξενόγλωσσοι και εκπέμπουν αποκλειστικά στην αγγλική γλώσσα.

Τέλος, αναλύοντας το περιεχόμενο των εκπομπών των σταθμών κωδικοποιημένων εκπομπών, διαπιστώνεται ότι ο ένας από τους δυο τηλεοπτικούς σταθμούς παγκύπριας εμβέλειας κωδικοποιημένων εκπομπών επικεντρώνεται σε αθλητικές και παιδικές εκπομπές και ο δεύτερος σε κινηματογραφικές ταινίες και αθλητικές εκπομπές.

Εισηγήσεις αναφορικά με την Ανάπτυξη της Πολυφωνίας

- Οι ραδιοτηλεοπτικοί σταθμοί, κυρίως παγκύπριας και τοπικής κάλυψης, σκοπό έχουν να ανταποκρίνονται στην κοινωνική τους αποστολή και να προάγουν την πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας ή της περιοχής που καλύπτουν, αντίστοιχα. Ο στόχος αυτός πρέπει να επιτυγχάνεται με τη μετάδοση καθαρά πολιτιστικών προγραμμάτων που ασχολούνται με τις τέχνες, τον πολιτισμό και την παράδοση και όχι στην απλή αναφορά πολιτιστικών θεμάτων ως ένθετα σε άλλες, ποικίλου περιεχομένου εκπομπές. Ιδιαίτερα αυτό ισχύει για τους παγκύπριους τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς, οι οποίοι έχουν αυξημένο μερίδιο ευθύνης να παράγουν προϊόντα λόγου και τέχνης, ψηλού ποιοτικού επιπέδου, δεδομένου ότι

έχουν τη δυνατότητα να διεισδύουν σε κάθε κυπριακό σπίτι και λαμβάνοντας υπόψη το αυξημένο ποσοστό εσόδων που έχουν συνήθως, σε σύγκριση με τους τοπικούς ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς. Είναι αξιοσημείωτο ότι οι τοπικοί ραδιοτηλεοπτικοί σταθμοί μεταδίδουν εκπομπές που ασχολούνται αποκλειστικά με πολιτιστικά θέματα και προάγουν την πολιτιστική ανάπτυξη της περιοχής τους. Ωστόσο αρκετές από τις εκπομπές αυτές μεταδίδονται πριν τις 12:00 και κατά συνέπεια δεν συνυπολογίζονται στο ποσοστό του 2% των πολιτιστικών εκπομπών που θα πρέπει να μεταδίδει κάθε σταθμός μεταξύ των ωρών 12:00 και 24:00.

- Είναι σημαντικό οι σταθμοί να μεταδίδουν, πέραν των κινουμένων σχεδίων και των ξένων παιδικών σειρών, παιδικά προγράμματα τοπικής παραγωγής, τα οποία θα ανταποκρίνονται στον τρόπο ζωής, τις αντιλήψεις και τις συνήθειες της κυπριακής πραγματικότητας. Επίσης, η συμμετοχή παιδιών στα προγράμματα αυτά προωθεί την ανάδειξη νέων ταλέντων και ενθαρρύνει τη δημιουργικότητα και αναδεικνύει τις ικανότητες και τις δεξιότητες των παιδιών.
- Λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιόμορφα ενδιαφέροντα και τους προβληματισμούς των εφήβων και των νέων, πηγάζει η ανάγκη μετάδοσης περισσότερων προγραμμάτων που απευθύνονται αποκλειστικά στη νεολαία.
- Η ανάγκη επιμόρφωσης του κοινού θα πρέπει να περιλαμβάνει, εκτός των τηλεπαιχνιδιών γνώσεων, ντοκιμαντέρ καθώς και άλλων προγραμμάτων που αποσκοπούν στην εμπέδωση και βελτίωση εξειδικευμένων δεξιοτήτων /ικανοτήτων.
- Οι ραδιοφωνικές ψυχαγωγικές εκπομπές δεν θα πρέπει να περιορίζονται σε μουσικές εκπομπές, αλλά θα πρέπει να περιλαμβάνουν μεγαλύτερη ποικιλία προγραμμάτων όπως ραδιοπεριοδικά ποικίλης ύλης, ραδιοφωνικούς διαγωνισμούς, ψυχαγωγικά παιχνίδια με τη συμμετοχή του κοινού, σατυρικές εκπομπές και ζωντανές ψυχαγωγικές εκπομπές.
- Ο περιορισμός της επανάληψης των ψυχαγωγικών τηλεοπτικών σειρών, θα συμβάλει στην περαιτέρω ανάπτυξη της πολυφωνίας, καθώς οι τηλεοπτικοί σταθμοί θα ωθούνται να μεταδίδουν μεγαλύτερη ποικιλία προγραμμάτων.

B) ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ

Φιλοσοφία Ρύθμισης του Ιδιοκτησιακού Καθεστώτος

Η εισαγωγή των περιορισμών και του ελέγχου της ιδιοκτησίας των ηλεκτρονικών Μ.Μ.Ε. θεμελιώνεται σε δύο σημαντικές αρχές κάθε δημοκρατικής κοινωνίας:

- τη διαφύλαξη της **πολυφωνίας** (που είναι ουσιαστικό συστατικό της δημοκρατίας), με την αποτροπή της δημιουργίας μονοπωλίων ή ολιγοπωλίων.
- την αρχή της **διαφάνειας** ως προς το ιδιοκτησιακό καθεστώς κάθε ραδιοφωνικού και τηλεοπτικού σταθμού.

Η πιθανή πλήρης κατάργηση των προνοιών περιορισμού συγκέντρωσης ιδιοκτησίας στα ΜΜΕ θα είχε δυσμενείς επιπτώσεις και πιθανόν απρόβλεπτες συνέπειες για το ραδιοτηλεοπτικό τοπίο, αλλά και τη δημοκρατία γενικότερα. Οι κίνδυνοι μονοπωλίων, διαπλοκής οικονομικών και άλλων συμφερόντων και επιρροών, δημιουργούν μεγάλη ανησυχία αφού μπορούν να οδηγήσουν σε περιορισμούς ή και ουσιαστική αναίρεση της ελευθερίας έκφρασης.

Εξάλλου, οι μεταβολές στην ιδιοκτησία μετοχών και ο εμπιστευτικός χαρακτήρας του καταλόγου μετοχών μιας εταιρείας δεν θα επέτρεπαν στο κοινό να γνωρίζει ανά πάσα στιγμή ποιος έχει τον έλεγχο ενός σταθμού που εκπέμπει σήμερα και ποια τυχόν αλλαγή επήλθε σε σχέση με το χτες.

Επιπρόσθετα, η διαφάνεια αναφορικά με την ιδιοκτησία στα Μ.Μ.Ε. είναι αναγκαία γιατί επιτρέπει στο κοινό να σχηματίζει άποψη ως προς την αξία που πρέπει να δώσει στις πληροφορίες, ιδέες και απόψεις οι οποίες μεταδίδονται από τα Μ.Μ.Ε.

Η υφιστάμενη νομοθεσία θέτει συγκεκριμένους περιορισμούς στην έκδοση αδειών ίδρυσης, εγκατάστασης και λειτουργίας ραδιοτηλεοπτικών σταθμών, αναφορικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς των αιτήτριων εταιριών. Προβλέπεται μέγιστο ποσοστό ιδιοκτησίας με σκοπό το μεγαλύτερο δυνατό περιορισμό του ελέγχου μιας ραδιοτηλεοπτικής εταιρείας ή του τομέα, καθώς επίσης τη διαφάνεια αναφορικά με την ιδιοκτησία και τους μετόχους. Οι περιορισμοί στο ποσοστό ιδιοκτησίας αφορούν ανά μέτοχο και ως προς το μέγιστο ποσοστό κατοχής μετοχών από συγγενείς ή συζύγους και αλλοδαπούς. Τίθενται επιπλέον περιορισμοί αναφορικά με την κάθετη ιδιοκτησία, δηλαδή την ταυτόχρονη συμμετοχή σε επιχειρήσεις ραδιοφώνου, τηλεόρασης και έντυπων μέσων. Επίσης, ο επιβαλλόμενος έλεγχος στις μεταβολές ιδιοκτησίας μετοχών

συναρτάται άμεσα και αποφασιστικά με το προσωποπαγές της άδειας και τις αναληφθείσες δεσμεύσεις των αιτητών.

Διαπιστώσεις αναφορικά με τη συγκέντρωση μετοχών

Με βάση τα υποβληθέντα, από τους σταθμούς, στοιχεία και πιστοποιητικά, διαφαίνεται ότι έχουν αποφευχθεί τάσεις συγκέντρωσης, ολιγοπώλησης ή μονοπώλησης σε ό,τι αφορά στο ιδιοκτησιακό καθεστώς των σταθμών.

• Μέγιστο ποσοστό ιδιοκτησίας

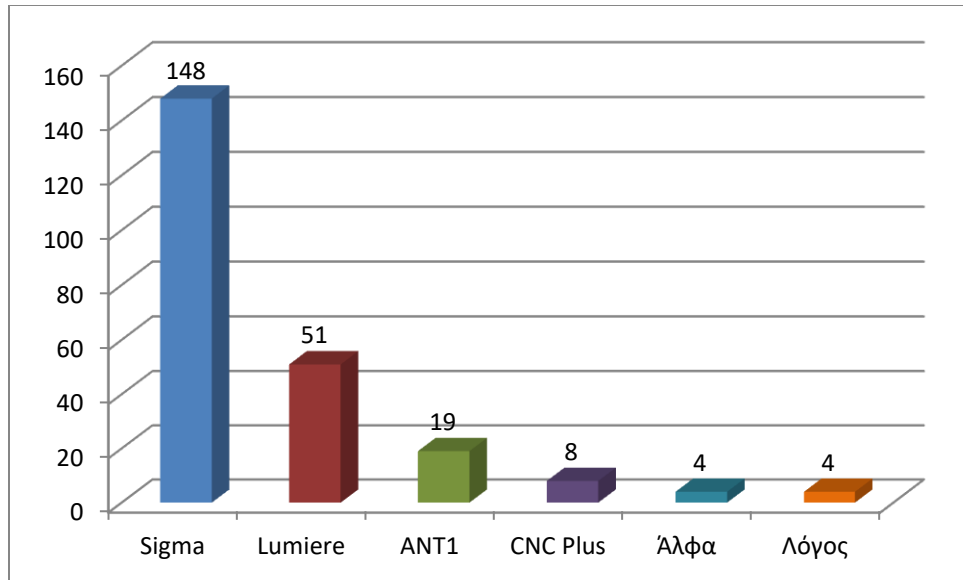
α) Ανά μέτοχο

Σε ό,τι αφορά στους παγκύπριους ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς, καθώς και στους τοπικούς τηλεοπτικούς σταθμούς, κανένας μέτοχος δεν ελέγχει περισσότερο από το 25% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας. Αναφορικά με τους τοπικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς, κανένας μέτοχος δεν κατέχει πέραν του 40% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας.

Κατά συνέπεια, υπάρχει διασπορά των μετοχών και αποφυγή συγκέντρωσης μετοχών σε περιορισμένο αριθμό μετόχων.

1. Παγκύπριοι Τηλεοπτικοί

Από τους 6 παγκύπριους τηλεοπτικούς σταθμούς, ένας έχει 148 μετόχους, ένας 51, ένας 19, ένας 8 και δύο από 4 μετόχους.

2. Παγκύπριοι Ραδιοφωνικοί

Από τους 9 παγκύπριους ραδιοφωνικούς σταθμούς, ένας έχει 170 μετόχους, ένας 44, ένας 18, ένας 16, ένας 8, ένας 6 και τρεις από 4 μετόχους.

3. Τοπικοί Τηλεοπτικοί

Από τους 8 τοπικούς τηλεοπτικούς σταθμούς, ένας έχει 12 μετόχους, τρεις έχουν από 5 και τέσσερις από 4 μετόχους.

4. Τοπικοί Ραδιοφωνικοί

Η συντριπτική πλειοψηφία των τοπικών ραδιοφωνικών σταθμών (25 σταθμοί) έχουν από

τέσσερις μετόχους. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι, πριν την τροποποίηση αρ. 2.Τρ.Ν.186(Ι)/2002, ίσχυε το ίδιο ποσοστό ιδιοκτησίας για όλους τους σταθμούς, περιλαμβανομένων και των τοπικών ραδιοφωνικών. Ως εκ τούτου, οι πλείστοι ραδιοφωνικοί σταθμοί είχαν από 4 μετόχους με ποσοστό 25% του μετοχικού κεφαλαίου ο καθένας.

Μετά από την πιο πάνω τροποποίηση, κατέστη δυνατόν, κατόπιν της συγκατάθεσης της Αρχής, δύο σταθμοί να έχουν από 3 μετόχους.

Όσον αφορά τους υπόλοιπους τοπικούς σταθμούς, διατηρούν τους εξής αριθμούς μετόχων: Ένας σταθμός έχει 15 μετόχους, ένας έχει 11, ένας έχει 9, δύο έχουν από 8, ένας έχει 7, δύο έχουν από 6 και δύο έχουν από 5 μετόχους.

β) Σύνολο κατοχής μετοχών από συζύγους

Σε εννέα σταθμούς υπάρχει συζυγία μεταξύ μετόχων της εταιρείας. Ωστόσο, σε κάθε σταθμό, το συνολικό ποσοστό που κατέχεται από συζύγους, ανά περίπτωση, δεν υπερβαίνει το προβλεπόμενο, από τη σχετική νομοθεσία, ποσοστό.

γ) Σύνολο κατοχής μετοχών από συγγενείς

Σε εννέα σταθμούς υπάρχει συγγένεια μεταξύ των μετόχων της εταιρείας. Συγκεκριμένα, σε πέντε σταθμούς υπάρχει συγγένεια πρώτου και δεύτερου βαθμού, ενώ στους υπόλοιπους τέσσερις σταθμούς υπάρχει μόνο συγγένεια δεύτερου βαθμού. Ωστόσο, σε κάθε σταθμό, το συνολικό ποσοστό που κατέχεται από συγγενείς, δεν υπερβαίνει το προβλεπόμενο, από τη σχετική νομοθεσία, ποσοστό.

δ) Σύνολο κατοχής μετοχών από αλλοδαπούς

Σε δύο σταθμούς υπάρχουν αλλοδαποί μέτοχοι της εταιρείας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας από το Υπουργικό Συμβούλιο. Ωστόσο, σε κάθε σταθμό, το συνολικό ποσοστό που κατέχεται από αλλοδαπούς, τόσο ανά άτομο όσο και συνολικά, δεν υπερβαίνει το προβλεπόμενο, από τη σχετική νομοθεσία, ποσοστό.

ε) Συμμετοχή εταιρειών εισηγμένες σε Χρηματιστήρια

Τρεις σταθμοί έχουν, ανάμεσα στους μετόχους τους, δημόσιες εταιρείες εισηγμένες σε Χρηματιστήρια: δύο στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών και μία στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ωστόσο, κανένα νομικό πρόσωπο δεν κατέχει πέραν του 25% του μετοχικού κεφαλαίου της δημόσιας εταιρείας και κανένα φυσικό πρόσωπο που είναι μέτοχος άλλης εταιρείας η οποία είναι μέτοχος της δημόσιας εταιρείας δεν κατέχει πέραν του 10% του μετοχικού κεφαλαίου της πρώτης, συνεπώς οι υπό αναφορά σταθμοί συνάδουν με τα προβλεπόμενα, από τη σχετική νομοθεσία, ποσοστά.

- **Κάθετη ιδιοκτησία**

Σε ό,τι αφορά στην κάθετη ιδιοκτησία, υπάρχουν πέντε περιπτώσεις ταυτόχρονης συμμετοχής μετόχων σε επιχειρήσεις ραδιοφώνου και τηλεοράσεως, των οποίων τα ποσοστά συμμετοχής δεν υπερβαίνουν τους περιορισμούς της νομοθεσίας για την κάθετη ιδιοκτησία.

Σημειώνεται ότι, καμία αδειούχα εταιρεία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού δεν κατέχει ή ελέγχει με οποιοδήποτε τρόπο ποσοστό μετοχών σε εκδοτικό οίκο, εφημερίδα ή περιοδικό ή σε τηλεοπτικό σταθμό με παγκύπρια εμβέλεια.

Εισηγήσεις αναφορικά με την Αποφυγή Συγκέντρωσης Μετοχών

- Οι περιορισμοί στο μέγιστο ποσοστό ιδιοκτησίας κάθε μετόχου καθώς και του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου που μπορεί να ανήκει σε πρόσωπα που είναι συγγενείς ή είναι σύζυγοι, είναι βασικοί τρόποι ελέγχου και αποφυγής τάσεων συγκέντρωσης στην ιδιοκτησία. Ουσιωδώς, η υφιστάμενη νομοθεσία δημιουργεί τη δυνατότητα συγκέντρωσης στην ιδιοκτησία των ραδιοτηλεοπτικών επιχειρήσεων και συνεπώς ολιγοπωλίων αφού, όσον αφορά στους τοπικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς, ένας μέτοχος μπορεί να κατέχει σχεδόν το μισό του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας και δη 40%. Επιπλέον, συγγενείς **δεύτερου** βαθμού μπορούν να ελέγχουν **εξ' ολοκλήρου** το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας, κάτι το οποίο πάλιν ενδέχεται να δημιουργήσει συγκεντρωτικές τάσεις.
- Το άρθρο 18 του αναφερθέντος Νόμου δεν απαγορεύει τη χορήγηση άδειας για ραδιοφωνικό σταθμό **και** άδειας για τηλεοπτικό σταθμό στο ίδιο νομικό πρόσωπο. Μάλιστα, δεδομένου του ότι οι μέτοχοι δικαιούνται να κατέχουν μέχρι και ποσοστό 25% στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας όταν πρόκειται για παγκύπριο ραδιοφωνικό ή τηλεοπτικό σταθμό, η υπό αναφορά δυνατότητα που παρέχεται από το Νόμο συνεπάγεται την πιθανή συγκέντρωση ιδιοκτησίας και, κατ' επέκταση, δύναμης και επιρροής στο ραδιοτηλεοπτικό χώρο.
- Δεν τίθενται περιορισμοί σε ότι αφορά την ταυτόχρονη συμμετοχή μετόχων σε ηλεκτρονικά ή/και έντυπα Μ.Μ.Ε. στις πιο κάτω περιπτώσεις:
  - A) Σε τηλεοπτικούς σταθμούς:
    - Σε δύο ή περισσότερους τηλεοπτικούς σταθμούς παγκύπριας εμβέλειας.
    - Σε δύο ή περισσότερους τηλεοπτικούς σταθμούς τοπικής εμβέλειας.
    - Σε τηλεοπτικό σταθμό παγκύπριας εμβέλειας και σε τηλεοπτικό σταθμό τοπικής εμβέλειας.
  - B) Σε ραδιοφωνικούς σταθμούς:
    - Σε δύο ή περισσότερους ραδιοφωνικούς σταθμούς παγκύπριας εμβέλειας.
    - Σε δύο ή περισσότερους ραδιοφωνικούς σταθμούς τοπικής εμβέλειας.
    - Σε ραδιοφωνικό σταθμό παγκύπριας εμβέλειας και σε ραδιοφωνικό σταθμό τοπικής εμβέλειας.
  - Γ) Σε ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς:
    - Σε τηλεοπτικό σταθμό τοπικής εμβέλειας και σε ραδιοφωνικό σταθμό τοπικής εμβέλειας

Ως εκ των ανωτέρω, διαφαίνεται ότι η παρούσα νομοθεσία χρήζει επιβολής περαιτέρω περιορισμών σε ό,τι αφορά στην κάθετη ιδιοκτησία, στην ταυτόχρονη δηλαδή συμμετοχή σε ραδιοτηλεοπτικές επιχειρήσεις, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποφυγή συγκέντρωσης ιδιοκτησίας και η δημιουργία ολιγοπωλιακών και μονοπωλιακών καταστάσεων.